

FIȘA DISCIPLINEI

Antropologii Contemporane: Manual SF de supraviețuire în distopie

Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Sociologie și Asistență Socială
1.3. Departamentul	Sociologie
1.4. Domeniul de studii	Sociologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Antropologie, Sociologie / Licențiat în Sociologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Antropologii Contemporane: Manual SF de supraviețuire în distopie			Codul disciplinei	ALR3403		
2.2. Titularul activităților de curs	Lect. dr. Oana Mateescu						
2.3. Titularul activităților de seminar							
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS/OP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					31
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					0
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				47	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	-
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	-

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	<ul style="list-style-type: none"> - Proiectarea și realizarea de cercetări sociologice (culegere, prelucrare și analiză de date sociale) în organizații și comunități, cercetări culturale, studii de piață etc <p>Utilizarea adecvată a perspectivei antropologice, a eticii și practicii specifice disciplinei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea studiilor antropologice - Culegerea și prelucrarea de date etnografice - Redactarea și comunicarea studiilor și ideilor antropologice unor audiențe diverse
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă, de punctualitate și răspundere personală față de rezultat, pe baza principiilor, normelor și a valorilor codului de etică profesională. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă. - Utilizarea eficientă a surselor informaționale și a resurselor de comunicare și formare profesională asistată (portaluri Internet, aplicații software de specialitate, baze de date, cursuri on line etc.) atât în limba română, cât și într-o limbă de circulație internațională. - Utilizarea unei limbi de circulație internațională pentru studiul bibliografiei, redactarea textelor științifice și prezentarea rezultatelor unui public internațional.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Ce se întâmplă când antropologia întâlnește science-fiction? În „<i>Antropologii contemporane: Manual SF de supraviețuire în distopie</i>”, studenții intră într-un laborator imaginar al puterii, tehnologiei și societății. Vom explora lumi distopice și utopice, conflicte, catastrofe și orașe alienante, citind romane și povestiri care ne forțează să ne gândim despre corp, limbaj, gen, rasă, muncă și clasă într-un viitor posibil. Acest curs te provoacă să vezi SF-ul nu doar ca ficțiune, ci ca teren de etnografie: aici înveți să citești lumi imaginare, să înțelegi mecanismele autorității și rezistenței și să construiești propriul „manual de supraviețuire” pentru viitorul alternativ.</p>
--	--

7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalul cursului, studenții vor fi capabili să:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Înțelege legătura dintre antropologie și SF și rolul ficțiunii ca teren etnografic pentru experimentarea socială și culturală. 2. Analizeze structuri sociale și politice în lumi imaginare, comparând utopii și distopii și identificând mecanismele puterii. 3. Examineze intersecțiile dintre corp, gen și rasă și modul în care acestea influențează autoritatea, hibridizarea și alteritatea. 4. Gândească critic despre limbaj, comunicare și violență, explorând limitele în care ideile și puterea circulă sau sunt blocate. 5. Interpreteze impactul tehnologiilor emergente asupra societății, inclusiv estetici autoritare și scenarii de control. 6. Analizeze conflicte, războaie și forme de rezistență, în contexte SF și post-apocaliptice, discutând radicalizare și solidaritate. 7. Examineze catastrofe culturale și ecologice, precum și modul în care post-apocalipsa modelează spațiul social, ruinele și memoria colectivă. 8. Elaboreze reflecții și practici de „supraviețuire SF”, combinând etica, imaginația și analiza critică pentru scenarii viitoare alternative.
----------------------------------	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere: De ce antropologie și SF?	Prelegere, materiale media, discuție	
2. Ficțiunea ca teren etnografic: Cum construim și studiem lumi imaginare		
3. Utopie vs. Distopie		
4. Politici ale corpului, genului și rasei. Hibridizare și intersecționalitate.		
5. Fantezie, fascism și alteritate		
6. Contrafactual & Steampunk: tehnologii ale controlului		
7. Limbaj și violență. Comunicarea imposibilă.		
8. Algoritmi, AI și estetici autoritare		
9. Orașul ca distopie: muncă și clasă		
10. Putere și conflict. Războiul infinit.		
11. Putere și rezistență. Radicalizare.		
12. Catastrofa ca scenariu cultural și ecologic		
13. In ruinele post-apocalipsei		
14. Manual de supraviețuire SF. Etica viitorului alternativ		
Bibliografie Obligatorie Atwood, Margaret. 2025 [1985]. <i>Povestea slujitoarei</i> [fragmente]. Editura Art.		

- Bacigalupi, Paolo. 2004. "The people of sand and slag".
https://www.baen.com/Chapters/1597801348/1597801348_3.htm
- Chiang, Ted. 2020. „The Lifecycle of Software Objects” & “The Great Silence”. In *Exhalation* (trad. Nemira).
- Doctorow, Cory. 2019. “Unauthorized Bread.” In *Radicalized*. Tor Books.
- Le Guin, Ursula. 2022 [1974]. *Deposedatii* [integral]. Nemira.
- Jinfang, Hao. 2016. “Folding Beijing.” <https://www.uncannymagazine.com/article/folding-beijing-2/>
- Kritzer, Naomi. 2023. “Better living through algorithms.” https://clarkesworldmagazine.com/kritzer_05_23/
- Kuang, R.F. 2023. *Babel. Or the Necessity of Violence: An Arcane History of the Oxford Translators’ Revolution* [fragmente]. HarperCollins.
- Liu, Ken. 2012. “The perfect match”. <https://www.lightspeedmagazine.com/fiction/the-perfect-match/>
- Mieville, China. 2006. *Consiliul de Fier* [fragmente]. Tritonic.
- Okorafor, Nnedi. 2011. “Spider, the artist.” <https://www.lightspeedmagazine.com/fiction/spider-the-artist/>
- Robinson, Kim Stanley. 2022. *Ministerul pentru viitor* [fragmente]. Nemira.
- Tiptree, J. 1981. “The Screwfly solution” & “Houston, Houston, do you read?” In *Out of the Everywhere, and Other Extraordinary Vision*. Del Rey Books.
- Stephenson, Neal. 1999. *Era de diamant* [fragmente]. Image.
- Arthur C. Clarke, Margaret Mead and Alvin Toffler. 1970. “2001 – Science Fiction or Man’s Future.” (54 min).
<http://www.sfoha.org/arthur-c-clarke-alvin-toffler-and-margaret-mead-on-mans-future/>
- Blas, Zach et al (ed). 2025. *Informatics of Domination*. Duke UP. [selectii]
- Carrol, Jordan. 2024. *Speculative Whiteness: Science Fiction and the Alt-Right*. University of Minnesota Press. [selectii]
- Gomel, Elana. 2025. Is fantasy fascist? <https://elanagomel.substack.com/p/is-fantasy-fascist>
- Gorbanenko, J. et al (eds). 2025. *Exploring Ethnography of Outer Space: Methods and Perspectives*. Routledge. [selectii]
- Le Guin, Ursula K. 1993. Do-It-Yourself Cosmology. In *The Language of the Night: Essays on Fantasy and Science Fiction*. New York, NY: HarperPerennial, pp. 118-122.
- Harraway, Donna. 1985. “Un manifest al cyborgului. Știință, tehnologie și feminism socialist la sfârșitul secolului XX.”
<https://posthum.ro/post-h-um-1/donna-haraway-un-manifest-al-cyborgului/>
- Jameson, Fredric. 2005. Progress versus Utopia, or, Can We Imagine the Future?. In *Archeologies of the Future: The Desire Called Utopia and Other Science Fictions*, pp. 281-295. New York: Verso.
- Masco, Joseph. 2012. The End of Ends. *Anthropological Quarterly* 85 (4): 1107-1124.
- McGranahan, Carol (ed). 2020. “Anthropology as theoretical storytelling & Writing about bad, sad, hard things.” In *Writing Anthropology*. Duke UP.
- Pasieka, Agnieszka. 2019. Anthropology of the far right: What if we like the 'unlikeable' others? *Anthropology today*, 35(1).
- Rakopoulos, Theodoros. 2022. Of Fascists and Dreamers: Conspiracy Theory and Anthropology. *Social anthropology*, 30(1), 45 – 62.
- Rosenbaum, J. 2025. I need husband: AI beauty standards, fascism and the proliferation of bot driven content. AI & Society, <https://doi.org/10.1007/s00146-025-02491-8>

Samuels, David. 1996. These are the stories that dogs tell: Discourses of Identity and Difference in Ethnography and Science Fiction. *Cultural Anthropology* 11(1): 88-118.

Opțional

Adjei-Brenyah, Nana Kwame. 2023. *Chain Gang All-Stars*. Pantheon Books.

Bunzl, Martin. 2004. Counterfactual history: a user's guide. *The American Historical Review*, pp. 845-858.

Butler, Octavia. 2015. *Pilda Semanatorului*. Hecate.

Clifford, James. 1986. On Ethnographic Allegory. In Clifford and Marcus, *Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography*, pp. 98-121.

Collins, Samuel Gerald. 2003. Sail on! Sail On! Anthropology, Science Fiction and the Enticing Future. *Science Fiction Studies* 30 (2): 180-198.

Fabian, Johannes. 1983. Our time, their time, no time: coevalness denied. In *Time and the Other: How Anthropology Makes Its Object*, pp. 37-70. New York: Columbia University Press.

Gomel, Elana. 2004. Gods like men: Soviet science fiction and the utopian self. *Science Fiction Studies* 31 (3): 358-377.

Herf, Jeffrey. 1984. *Reactionary Modernism: Technology, Culture and Politics in Weimar and the Third Reich* (Cambridge, 1-17, 189-235).

Holmes, Douglas. 2019. Fascism at eye level: The anthropological conundrum. *Focaal*, 84.

Jameson, Frederic. 2005. The Unknowability Thesis. In *Archeologies of the Future: The Desire Called Utopia and Other Science Fictions*, pp. 109-118. New York: Verso.

Leckie, Ann. 2017. *Razbunare ancilara*. Paladin.

Lalami, Leila. 2025. *Dream Hotel*. Pantheon Books.

Marcon, F. 2025. "Historical Knowledge and the Unbearable Fuzziness of "Fascism". In *Fascism*, pp. 272-299. University of Chicago Press.

McQuillan, Dan. 2022. *Resisting AI*. Bristol UP [selectii]

MacLeod, Ken. 2017. *The Corporation Wars* [fragmente].

Olson, Valerie. 2024. *The Ethnographer's Way: A Handbook for Multidimensional Research Design*. Duke UP. [selectii]

Powers, Richard. 2023. *Uimire*. Pandora M.

Suin, Darko. 1979. *Metamorphoses of Science Fiction: On the Poetics and History of a Literary Genre*. New Haven : Yale University Press.

Wolf-Meyer, Matthew. 2019. *Theory for the World to Come: Speculative Fiction and Apocalyptic Anthropology*. University of Minnesota Press.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul integrează perspective teoretice și practice din antropologie și science-fiction, pregătind studenții să gândească critic despre putere, tehnologie și societate. Lecturile și activitățile de curs dezvoltă competențe de analiză, reflecție și comunicare, relevante pentru comunitatea epistemică a antropologilor și sociologilor contemporani. De asemenea, abordările propuse oferă instrumente utile pentru profesioniști din domenii conexe – cercetare, educație, jurnalism cultural sau industrii creative – pentru a înțelege dinamici sociale complexe și viitoruri speculative.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Prezența și implicarea activă în discuții. Comentarii și întrebări pertinente la lecturile săptămânale. Posibilitatea de a prezenta scurte reflecții sau mini-rezumat pentru unele texte.	Participare la discuții și prezentare	20%
	Claritate, argumentare și legătura cu conceptele discutate în curs.	2 scurte note de lectura (500 cuvinte fiecare)	30%
	Originalitate, imaginație conceptuală și capacitatea de a lega teoria antropologică de ficțiune.	Proiect final „Manual SF de supraviețuire” (1500 cuvinte)	50%

Condiții de acces la examen: studenții trebuie să participe la minimum 4 cursuri.

Sesiunea de restanțe: se păstrează evaluările pe parcurs (notele de lectură, participarea). Nota finală se poate îmbunătăți prin reevaluarea proiectului final sau prin refacerea acestuia dacă nu a fost predat. Studenții care îndeplinesc condițiile de prezență pot alege să se prezinte direct în sesiunea de restanțe, fără penalizare. Evaluare alternativă pentru studenții care nu au putut participa fizic: Scurta (aprox. 1000 de cuvinte) povestire SF (20%) **Sesiunea de lichidări:** se păstrează evaluările pe parcurs (unde e posibil), dar studenții pot fi rugați să refacă notele de lectură și să depună proiectul final. Absența participării scade punctajul aferent.

10.6 Standard minim de performanță

Pentru promovare studentul trebuie să obțină minim 5 puncte din max. 10 puncte.

Plagiatul va fi sancționat conform reglementărilor universitare, inclusiv prin neacordarea punctajului pentru lucrarea plagiată.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:
17.09.2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:
18.09.2025

Semnătura directorului de departament

.....